

Sivistysvaliokunta




VASTUUALUE: KOULUTUS, VARHAISKASVATUS JA VAPAA-AJANTOIMINTA




VASTUUHENKILÖ: Sivistysjohtaja



Toiminta-ajatus



Sivistysosasto tarjoaa monipuolisia ja korkeatasoisia eri kohderyhmien saavutettavissa olevia varhaiskasvatus-, koulutus-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluita omina palveluina, ostopalveluina tai tuettuina toimintoina. Kuntalainen voi olla itse mukana vaikuttamassa palveluita suunniteltaessa. Lasten ja nuorten kasvun, kehityksen, oppimisen ja viihtymisen kautta annamme eväät hyvään elämään.

Sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021

Valtuustokauden tavoite	Sitova tavoite 2021	Mittari	
Sivistysosasto Kehitämme palveluita yhdessä asiakasta kuunnellen.	Asiakaspalveluiden kehittämisessä hyödynnetään digitaalisuutta huomioiden esteettömyys.	Uusien ja uudistettujen digitaalisten palveluiden määrä on suurempi kuin vuonna 2020.	
	Varhaiskasvatuspalveluissa otettu käyttöön Daisy varhaiskasvatusjärjestelmä digitaaliseen viestintään huoltajien kanssa. Kirjastopalveluissa on laajennettu e-aineiston saatavuutta. Opiskelijahuollossa on otettu käyttöön digitaalisia tutkimusmenetelmiä. Jokipuiston digitaalinen opastus on otettu käyttöön.		
Varhaiskasvatus Kehitämme palveluita yhdessä asiakasta kuunnellen.	Asiakastyytyväisyyskyselyn vakiinnuttaminen ja kehittäminen.	Asiakastyytyväisyyskysely suoritettu ja sen pohjalta laadittu kehittämissuunnitelma.	
	Asiakastyytyväisyyskysely on suoritettu huhtikuussa 2021 ja sen tuloksista on tiedotettu kesäkuussa internetsivuilla sekä varhaiskasvatuksen Facebook-sivuilla. Asiakaskysely on sisällytetty Vakan arviointivuosikelloon ja laadunhallintasuunnitelmaan.		
Työtekijöiden hyvinvointiin ja johtamisen muutokseen panostetaan.	Esimiesten johtamistaitojen kehittäminen.	Järjestetyn johtamiskoulutuksen määrä on suurempi kuin vuonna 2020.	
	Kaikille johtajille järjestettiin 8 koulutustilaisuutta seuraavista aiheista: vasutyön johtaminen, muuttuva varhaiskasvatuslaki, johtamisen kehittämispäivä, johtamisen kehittämisen jatkotyöstö, työhyvinvoinnin johtaminen, laadunhallinnan kehittäminen, arviointi + sak-ajan ja pedagogisen dokumentoinnin kokonaisuus sekä työhyvinvoinnin johtaminen. Edellisenä vuonna 2020 kaikille yhteisiä koulutuksia oli 6 kpl.		

Sipoossa koulutus, esiopetus ja varhaiskasvatus ovat korkeatasoisia ja lähellä perheitä.	Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä kehitetään tavoitteena lapsen eheä kasvun ja oppimisen polku.	Esi- ja alkuopetuksen kehittämissuunnitelma laadittu.	
	Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä on kehitetty yhteisten koulutusten osalta mm. Veso-päivät, Oikeus oppia -webinaarit. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyölle on laadittu kehittämissuunnitelmana yhteiset minimikriteerit. Niiden pohjalta jatketaan yksikkökohtaisten kehittämissuunnitelmien työstämistä.		
Koulutuspalvelut			
Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.	Oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden systemaattinen ja suunnitelmallinen seuranta ja kehittäminen osana koulujen yhteisöllistä oppilas- ja opiskelijahuoltoa.	Oppilaille teetetään lukuvuosittain hyvinvointia mittaava kysely ja koulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä valitsee tulosten perusteella kehittämiskohteet.	
	Sipoon kunnan oma hyvinvointikysely on kohdennettu vuosiluokille 3–9. Kyselyä muokattiin käyttäjiltä tulleiden palautteiden mukaisesti. Kysely teetettiin lokakuussa 2021 ja kouluille annettiin koulukohtaiset tulokset marraskuussa. Koulujen yhteisölliset oppilashuoltoryhmät ovat valinneet tulosten perusteella kehittämiskohteita, joille on laadittu toteutussuunnitelmat aikatauluineen.		
Sipoossa koulutus, esiopetus ja päivähoito ovat korkeatasoisia ja lähellä perheitä.	Yhteis-, samanaikais- ja tiimiopettajuutta toteutetaan jokaisessa koulussa.	Oppilaitoksessa kaikki opettajat ovat toimineet yhteis-, samanaikais- ja tiimiopettajana säännöllisesti lukuvuoden aikana lukuvuosisuunnitelmassa määritetyllä tavalla.	
	Perusopetuksen koulut tekevät lukuvuosittain lukuvuosisuunnitelman ja arvioivat sen toteutumista lukuvuoden päätyttyä. Koulukohtaiset käytänteet yhteis-, samanaikais- ja tiimiopettajuuden toteuttamisesta on kirjattu lukuvuosisuunnitelmiin lukuvuosina 2020–2021 ja 2021–2022. Toteutuminen on arvioitu kevään 2021 osalta jo lukuvuosisuunnitelman arvioinnin yhteydessä kesäkuussa 2021 ja syksyn 2021 arviointi toteutuu lukuvuoden 2021–2022 päättyessä keväällä 2022.		
Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.	Oppilaiden koulupäivät ovat toiminnallisia ja oppimisympäristöjä laajennetaan luokahuoneen ulkopuolelle.	Jokainen koulu ja oppilaitos arvioi tavoitteen toteutumista lukuvuosisuunnitelmassa määritetyllä tavalla.	
	Opetusta on järjestetty koronapandemian vuoksi myös paljon luonnossa ja koulun ympäristössä ulkotiloissa. Toimintaa on toteutettu lukuvuosisuunnitelmassa määritellyllä tavalla ja tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteen toteutuminen on arvioitu		

	lukuvuosisuunnitelman arviointivaiheessa kesäkuussa 2021 ja syksyn 2021 osalta arviointi tapahtuu lukuvuoden päättyessä keväällä 2022.		
Kehitämme palveluita yhdessä asiakasta kuunnellen.	Asukkaat ja palveluntuottajat otetaan mukaan Söderkullan kulttuuri- ja sivistyskeskuksen toiminnan suunnittelussa.	Palveluntuottajille järjestetään palautekysely.	
Kehitämme palvelujamme aktiivisesti yhdessä asukkaiden ja muiden asiakkaiden kanssa.	Miilin sivistyskeskuksen käyttäjäryhmien ohjaajille ja palveluntuottajien vastuuhenkilöille, pois lukien koulujen edustajat, järjestettiin marras-joulukuun vaihteessa palautekysely, jossa kartoitettiin käyttäjien näkemyksiä tilojen hakuprosessiin, tilojen käyttöön ja käytön tukeen liittyen sekä ideoita toiminnan kehittämiseen. Kyselylomake toteutettiin Google Formsissa ja kutsu kyselyyn lähetettiin vastaajille sähköpostitse. Hajonta oli vastauksissa melko suurta, mutta niiden perusteella tiloihin oltiin pääosin tyytyväisiä ja niiden sijaintia sekä saavutettavuutta pidettiin hyvänä. Tilojen yhteiskäyttö sujuu pääosin ongelmitta. Kehitettäväkin uudessa sivistyskeskuksessa vastaajien mielestä löytyy: vastaajat toivoivat, että mm. käyttövuoroista tiedottamiseen, tilojen siisteyteen ja opasteisiin kiinnitettäisi vielä huomiota ja palaute-/yhteydenottokanavia selkeytettäisiin.		
Työntekijöiden hyvinvointiin ja johtamisen muutokseen panostetaan.	Vuonna 2020 käyttöön otetun resurssienjakomallin käyttöä jatketaan ja jatkokehitetään, mikä lisää yhdenvertaisuutta eri toimipaikkojen välillä.	Resurssienjakomalli kommunikoidaan koulutuspalveluiden henkilöstölle, henkilöstön palautteen mukaisesti resurssienjakomallia kehitetään siten, että jatkokehityksessä näkyy lisääntynyt yhdenvertaisuus eri toimipaikkojen välillä.	
	Resurssienjakomallia on kehitetty lukuvuotta 2021-2022 varten ja siitä on informoitu koulujen rehtoreita sekä koulutusjaostojen jäseniä. Koulutusjaostoille on esitelty joulukuussa 2021 perusopetuksen tärkeimmät tunnusluvut, joiden perusteella voidaan todeta, että koulut ovat resurssinjaon suhteen yhdenvertaisessa asemassa.		

<p>Vapaa-aikapalvelut</p> <p>Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.</p>	<p>Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluyksiköt kehittävät palvelutarjontaa erityisesti etä- ja verkko-osallistumismahdollisuuksien osalta. Kehittämistoimenpiteiden tavoitteena on saavutettavuuden parantaminen, joustavuuden lisääminen sekä toimintavarmuuden takaaminen vaihtelevissa olosuhteissa.</p>	<p>Kirjastopalveluiden tapahtumien streamaus ja taltiointi verkkoalustalle on sujuvaa ja säännöllistä.</p> <p>Kulttuuripalvelut järjestävät taiteen perusopetusta myös etäpalveluna.</p> <p>Liikuntapalvelut tarjoavat hyvinvointineuvontaa myös etäpalveluna.</p> <p>Nuorisopalvelut kehittävät yhteistyötä koulujen kanssa, luoden valmiin toimintamallin etäopiskelun tukemiseksi.</p> <p>Opiston tuntimäärästä etäopetuksen osuus lisääntyy ja näin monipuolistamme kurssitarjontaa ja parannamme saavuttavuutta.</p>	
	<p>Kaikki kirjaston suurimmat tapahtumat on striimattu ja tallennettu- Taiteen perusopetusta on järjestetty myös etänä. Liikuntapalvelut on tarjonnut terveysterveystoimintaa myös etänä.</p> <p>Yhteistyötä koulujen ja erityisesti jopoluokkien kanssa on kehitetty. Nuorisotyöntekijä osallistuu säännöllisesti jopoluokkien työskentelyyn ainakin kerran viikossa. Yläkoulujen rehtoreiden kanssa sovittu, että nuorisotyöntekijät voivat tukea myös yksittäisiä oppilaita etäopiskelun kanssa. Koulu ohjaa oppilaat nuorisopalveluiden piiriin.</p> <p>Opiston etäopetus on lisääntynyt merkittävästi (70% lisäys verrattuna vuoteen 2019 koska 2020 ei ole vertailukelpoinen vuosi Covid-19 pandemian vuoksi).</p>		
	<p>Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman laatiminen ja suunnitelman täytäntöönpano.</p>	<p>Suunnitelma laadittu ja suunnitelman konkreettiset toimenpiteet aloitettu.</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma on laadittu yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden kanssa. Suunnitelma on hyväksytty vapaa-ajanjaostossa, sivistysvaliokunnassa ja kunnanhallituksessa. Suunnitelman konkreettiset toimenpiteet on aloitettu.</p>	

Taloudellinen tulos

1 000€	Talous-arvio	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	3 841		3 841	4 750	123,6	908	3 704	28,2
Toimintamenot	-57 655		-57 655	-56 447	97,9	1 207	-54 499	3,6
Toimintakate	-53 813		-53 813	-51 698	96,1	2 116	-50 794	1,8
Suunnitelmapoistot				-263		140	-358	-26,6

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Koronapandemia on aiheuttanut sivistysosaston palveluiden osalta poikkeuksia myös vuoden 2021 osalta. Toimintaa on jouduttu sopeuttamaan aina vallitsevan pandemiatilanteen mukaan. Tästä huolimatta osaston omat palvelut pystyttiin toteuttamaan säädösten mukaisesti ja valtuuston asettamat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat kaikilta osin.

Oppivelvollisuuden laajentuminen astui voimaan 1.8.2021. Oppivelvollisuus päättyy, kun nuori täyttää 18 vuotta tai kun hän tätä ennen suorittaa toisen asteen tutkinnon (ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto). Perusopetuksen suorittamisen jälkeen nuoren on hakeuduttava jatkamaan opintojaan toiselle asteelle tai oppisopimukseen ja kunnalla on valvontavastuu hakeutumisesta ja oppivelvollisuuden suorittamisen seurannasta.

Vuoden 2021 alustavan tilinpäätöksen mukaan sivistysvaliokunnan tilikauden 2021 tulos on toteutunut 96,5 %:sti. Toimintatuottojen toteuma oli 123,5 % ja toimintakulujen toteuma 97,9 %. Lopullinen tilinpäätös valmistuu valtuuston kesäkuun kokoukseen.

Jokaisen tulosityksikön omassa osiossa avataan tarkemmin yksikön olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Sivistysosaston asiakasmäärissä ei ennakoida suuria muutoksia vuoden 2022 osalta. Koska koronaepidemia ei rajoita palveluiden toteuttamista, talouden osalta ei ennakoida tapahtuvan suuria muutoksia.

Sivistysosaston talouden seuranta ja ennustettavuutta kehitetään yhteistyössä talous- ja hallintopalveluiden kanssa.

Sivistysosaston osalta laaditaan uusi palveluverkkosuunnitelma vuoden 2022 aikana.

Tulosityksikkö: Kehittäminen ja tuki (ent. Hallintopalvelut)

VASTUUHENKILÖ: Sivistysjohtaja

Taloudellinen tulos

1 000€	Talous-arvio	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot				4		4	1	516,0
Toimintamenot	-474		-474	-611	128,9	-137	-472	29,4
Toimintakate	-474		-474	-607	128,0	-133	-472	28,7

Toiminta-ajatus

Sivistysosaston kehittäminen- ja tuki -tulosityksikkö tuottaa osaston sisäiset hallintopalvelut ja kuntalaisille tarkoitetut koulukuljetuspalvelut.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Kehittäminen ja tuki -tulosityksikkö ylitti talousarvion henkilöstökulujen, sisäisten vuokrien ja palveluiden ostojen osalta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Sivistysosaston kehittäminen ja tuki -tulosityksikkö koordinoi sivistysosaston sisäisiä palveluita. Toimintoja kehitetään aktiivisessa ja tiiviissä yhteistyössä kunnan muiden osastojen kanssa. Koulukuljetusten toimivuutta, kustannustehokkuutta ja hallinnon sujuvuutta kehitetään vuoden 2022 aikana.

Tulosityksikkö: Varhaiskasvatuspalvelut

VASTUUHENKILÖ: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelut -tulosityksikkö tarjoaa sekä lakisääteistä laadukasta ja monipuolista varhaiskasvatusta ja esiopetusta että avointa leikki- ja kerhotoimintaa. Vanhemmat saavat valita joko suomen- tai ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen mahdollisuuksien mukaan. Palveluvalikkoa laajentavat kotihoidon ja yksityisen hoidon tuet ja kuntalisät sekä palveluseteli. Toiminnan tarkoituksena on turvata lasten hyvinvointi tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta sipoolaislapsille.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA+ Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	1 400		1 400	1 389	99,2	-11	1 281	8,4
Toimintamenot	-17 444		-17 444	-16 717	95,8	728	-16 556	1,0
Toimintakate	-16 044		-16 044	-15 328	95,5	717	-15 274	0,3
Suunnitelmapoistot						140	-63	-100,0

Koronaepidemian taloudelliset vaikutukset varhaiskasvatuksen talouteen jäivät vuonna 2021 vähäisiksi. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin tulleiden muutosten sekä tuntiperusteiseen asiakasmaksuun siirtymisen 1.8.2021 arvioitiin alentavan asiakasmaksutuottoja vielä ennakoitua enemmän, mutta taloudellinen tulos oli talousarvioin mukainen. Toimintamenot alittivat budjetin pääasiallisesti palvelujen ostoissa, joissa erityisesti muissa kunnissa tai yksityisessä esiopetuksessa esiopetusta saavien lasten määrä oli vähentynyt edellisistä vuosista. Muita budjetin alittavia menoja olivat ruokapalvelut, it-palvelut, puhtaanapitopalvelut sekä materiaalin ostot.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Varhaiskasvatuksen sitovat tavoitteet toteutuivat suunnitelmien mukaisesti. Asiakastyytyväisyyskysely osoitti laajasti huoltajien tyytyväisyyden varhaiskasvatuspalveluihin. Päiväkodin johtajien johtamiskoulutusta lisättiin johdonmukaisesti viime vuodesta.

Sipoolaisten lasten syntyvyys kääntyi pitkästä aikaa nousuun (40 lasta) vuoden 2021 aikana. Palvelusetelipäiväkotien käyttö lisääntyi asiakkaiden keskuudessa erityisesti Nikkilän alueella. Varhaiskasvatuslakiin tehty muutos henkilöstön ja lasten välisen suhdeluvun toteutumisesta jokaisena päivänä myös henkilökunnan äkillisissä poissaoloissa johti sijaispulaan. Tilanteeseen reagoitiin käynnistämällä kolmen vakituisen kiertävän lastenhoitajan rekrytointi.

Etelän päiväkotien tulevaisuudesta tehtiin selvitystä, jossa kartoitettiin eri vaihtoehtoja Västerskogin päiväkodin, Metsärinteen kielikylpypäiväkodin sekä Landsängenin päiväkotien tulevaisuudelle. Näiden päiväkotien henkilökuntaa osallistettiin prosessiin.

Puistoruokailu aloitettiin valtuustoaloitteen mukaisesti kesällä 2021. Puistoruokailua järjestettiin Söderkullassa Taasjärven kylätuvalla sekä Nikkilässä Ratatuvalla kaikille alle 17-vuotiaille lapsille. Puistoruokailuun osallistui yhteensä molemmissa paikoissa keskiarvona 104 /kesäkuu, 64/heinäkuu 79/elokuu lasta. Palvelusta saatiin hyvää palautetta asiakaskyselyssä.

Sipoo valikoitui yhdeksi OPH:n kaksivuotisen esiopetuskokeilun kokeilukunnista. 1.8.2021 aloitettiin Södra Paipis förskolassa ensimmäistä kertaa esiopetus myös viisivuotiaille lapsille. Esiopetuskokeiluun osallistui 12 lasta.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2021

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kunnan kustantama varhaiskasvatus, lapsia päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa (v. 2017 sisältää ostopalvelun)	805	770	760	745
Lapset, joille kunta on myöntänyt palvelusetelin				
varhaiskasvatukseen	149	140	150	178
Kelan yksityisen hoidon tukea saaneet lapset	143	144	120	125
Varhaiskasvatus yhteensä	1097	1 054	1030	1056
Varhaiskasvatuksen osuus 1–6-vuotiaista, %	81	80	80	80
Väestön 1–6-vuotiaat 31.12. (Facta, kuntarekisteri)	1 358	1 316	1 290	1319
0–6-vuotiaat kunnassa 31.12. (Facta, kuntarekisteri)	1 533	1 494	1 470	1534
Esikouluikäisiä kunnassa	295	211	220	213
Lapsipaikka kapasiteetti kunnallisessa päivähoidossa	1 029	1 051	1 050	1051
Lapsipaikka kapasiteetti palvelusetelipäiväkodeissa	294	232	250	250
Lapsipaikat ostopalvelupäiväkodeissa	0	0	0	0
Kustannukset/paikka, kunta, euroa	11 432	10 965		11 151

Arvio tulevasta kehityksestä

Palveluverkkotarkastelua jatketaan vuoden 2022 aikana koko sivistysosaston osalta ja laaditaan uusi yhteinen palveluverkkoselvitys. Etelä-Sipoon päiväkotien tilaratkaisuja viedään eteenpäin ja mahdolliset väistötilaratkaisut otetaan käyttöön. Kaksivuotinen esiopetuskokeilu jatkuu Södra Paipis förskolassa vuoden 2024 syksyyn asti.

Varhaiskasvatussuunnitelman valtakunnallisiin perusteisiin tulee muutos lapselle annettavasta kehityksen ja oppimisen tuesta. Kuntien tulee päivittää omat paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmaansa 1.8.2022 mennessä.

Kasvatushenkilöstön toimien täyttämiseen tulee kiinnittää erityistä huomioita ja miettiä mahdollisia houkuttimia henkilöstön rekrytointiin. Myös henkilöstön hyvinvointi tulee huomioida suunnitelmissa, jotta varmistetaan työntekijöiden jaksaminen ja motivaatio pitkän koronaepidemiajakson aikana ja sen jälkeen.

Tulosityksikkö: Koulutuspalvelut

VASTUUHENKILÖT: Opetuspäälliköt (perusopetus), sivistysjohtaja (lukiokoulutus)

Toiminta-ajatus

Tulosityksikön tarkoituksena on antaa kuntalaisille korkeatasoista opetusta kouluissa, joissa on osaavat opettajat, ylläpitää viihtyisiä ja turvallisia kouluja, tarjota mahdollisuuksia ammatilliseen koulutukseen myös rinnakkain lukiokoulutuksen kanssa ja vahvistaa nuorten tulevaisuudenuskoa. Toisin sanoen lapsille, nuorille ja aikuisille tarjotaan eväät hyvään elämään. Toimintaa tarjotaan sekä keskeisesti sijaitsevilla alueilla että kylissä ja pyritään siten vaikuttamaan monipuolisen yhdiskunnan rakentamiseen.

Taloudellinen tulos

1000€	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA+ Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	1 660		1 660	2 526	152,2	866	1 717	47,1
Toimintamenot	-33 199		-33 199	-32 622	98,3	577	-31 411	3,9
Toimintakate	-31 539		-31 539	-30 096	95,4	1 444	-29 694	1,4

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Koulutuspalveluiden sitovat tavoitteet ovat toteutuneet. Oppilasmäärät ovat kasvaneet perusopetuksessa 13 oppilaalla ja vähentyneet lukiokoulutuksessa 4 oppilaalla.

Nikkilän Sydämen laajennus ja liikuntasali valmistuivat keväällä 2021 ja toiminta uusissa tiloissa alkoi lukuvuoden käynnistyessä elokuussa 2021. Sipoonjoen koulu muuttui yhtenäiskouluksi. Tiloissa toimii Sipoonjoen yhtenäiskoulun esiopetusryhmä ja vuosiluokan 1 opetusryhmä sekä lukuvuoden 2021–

2022 siellä väistötiloissa toimiva Jokipuiston koulu. Jokipuiston koulun peruskorjaus valmistui loppusyksystä 2021. Jokipuiston koulu siirtyy omiin tiloihinsa elokuussa 2022.

Kielikylpytoiminta laajeni Etelä-Sipooseen elokuussa 2021. Vuosiluokkien 1–2 opetusryhmä työskentelee Miilissä ja toiminta on Leppätien koulun alaista toimintaa.

Talman uudet paviljonkitilat otettiin käyttöön loppusyksystä 2021. Uusissa tiloissa on tilat kouluruokailulle, esiopetukselle ja käsityönopetukselle. Talman koulun piha-alueita on uudistettu mm. pienpelikentän lisäämisellä. Esiopetuksen ja koulun tarpeisiin tullaan pihaa uudistamaan myös vuonna 2022.

Södra Paipis skola on saanut uudistetut ruokailutilat ja samalla uudistettiin myös opetustiloja.

Toimintatuotot

Toimintatuotot ylittyivät reilusti vuonna 2021. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut toteutuivat ennakoitua suurempina. Opetushallitus myönsi koulutuspalveluille koronaepidemian johdosta suuret valtionavustukset. Lisäksi Sipoon kunta sai odotettua suuremman kotikuntakorvaukset.

Toimintamenot

Vuonna 2021 koulutuspalveluiden toimintamenot alittivat kokonaisuudessaan talousarvion. Toimintamenot alittuivat erityisesti sisäisten menojen osalta (IT-palvelut, ruokapalvelut ja sisäiset vuokrat) Lisäksi koulukuljetusten menot jäivät palveluiden onnistuneen kilpailutuksen seurauksena ennakoitua pienemmiksi.

Henkilöstökulut ylittävät talousarvion erityisesti sivukulujen osalta. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittävät talousarvion toisen asteen oppimateriaalien kustannusten tuleminen opetuksen järjestäjän maksettaviksi. Muille kunnille maksettavat kotikuntakorvaukset toteutuivat ennakoitua suurempina.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2021

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Peruskoulut + lukiot	15+2	15+2	15+2	15+2
Oppilaat, peruskoulu	2 610	2 630	2 640	2643
Opiskelijat, lukio	349	366	348	362
Kustannus/lukio-opiskelija, euroa	8 038	8 886	9 420	8 920
Kustannus/peruskouluoppilas, euroa	9 621	10 290	10 200	10 508
Kokonaisviikkotuntimäärä, peruskoulu	5 096	4 925	4 910	4881
Kokonaisviikkotuntimäärä, lukiot	642		629	664
Kokonaisvuosiviikkotuntimäärä/oppilas	1,96	1,87	1,86	1,85
Kurssit/opiskelija	1,83		1,83	1,83
Opettajien sijaisten palkkakustannus, euroa	620 000	500 037	650 000	848 389
Aamu- ja iltapäivätoiminta, lapset	375	359	360	391

Arvio tulevasta kehityksestä

Oppilasmäärän ei ennakoida kasvavan merkittävästi lähivuosina. Kustannuspaineita lisäävät oppilasmäärien lasku tiettyjen koulujen alueella ja palveluverkon hajanaisuus. Sipoonjoen koulun laajentuminen yhtenäiskouluksi ja kielikylvyn laajentuminen Söderkullaan lisäävät jatkossakin kustannuspaineita. Oppivelvollisuusikä pidentyminen tulee kasvattamaan niiden oppilaiden määrää, joiden oppivelvollisuuden suorittamisen järjestämisestä koulutuspalveluiden tulee huolehtia niin opetuksen järjestämisen kuin opiskeluvälineiden osalta.

Tulosyksikkö: Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

VASTUUHENKILÖ: Vt. Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tukevat monipuolisesti elinikäistä oppimista sekä vahvistavat aktiivista kansalaisuutta ja yhteisöllisyyttä. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tarjoavat elämyksiä, kokemuksia ja eväitä kaikenikäisille jokaiseen elämänvaiheeseen. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden yksikköön kuuluvat Sipoon opisto sekä kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalvelut.

Toiminnalla on merkittävä vaikutus yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisyssä. Kuntalaisten toiveet palveluiden kehittämiseksi otetaan huomioon ja tavoitteena on hyvä yhteistyö kunnassa toimivien yhdistysten ja muiden tahojen kanssa. Monipuoliset ja tarkoituksenmukaiset tilat, tapahtumat ja toiminta mahdollistavat eri-ikäisten kuntalaisten kohtaamisia. Viihtyisä ympäristö ja mahdollisuus aktiiviseen elämäntapaan ja elinikäiseen oppimiseen lisäävät hyvinvointia ja kunnan vetovoimaisuutta.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2021	TA muutos 2021	TA + Muutos 2021	Toteuma 2021	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2020	Muutos-% 20/21
Toimintatulot	781		781	830	106,2	48	705	17,6
Toimintamenot	-6 537		-6 537	-6 497	99,4	39	-6 060	7,2
Toimintakate	-5 755		-5 755	-5 668	98,5	88	-5 355	5,8

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Sipoon opisto

Sipoon opiston toiminnassa Covid-19 pandemia näkyi etenkin kevätlukukaudella 2021. Opetusta ei pystytty järjestämään lähiopetuksena. Vuoden 2021 toteutuneet opetustunnit jäivätkin vaatimattomaan 8600, kun opetustunteja oli suunniteltu 11 880. Syyslukukaudella opetusta pystyttiin järjestämään opiskelijamääriä rajoittamalla. Etäopetuksen määrä kasvoi voimakkaasti. Haastava vuosi kaiken kaikkiaan opetuksen järjestämisen kannalta.

Vuonna 2021 Sipoon opiston painopistealueet olivat viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen ja monipuolistaminen. Erityisesti kun kuntatalouden näkymät ovat heikkenemässä oikea-aikaisen ja relevantin viestinnän avulla opiskelijamäärät/kurssi lisääntyvät ilman että merkittävästi lisäämme kurssitarjontaa. Vastasimme myös haasteeseen puuttuvien perustaitojen opettamiseen kahden työllisyyskoulutuksen järjestämisessä kohderyhmänä pitkäaikaistyöttömät. Opetuskielet olivat suomi ja ruotsi. Näihin koulutuksiin opisto oli saanut ulkopuolista rahoitusta Opetushallitukselta. Jatkoimme omaehtoisen ja luku- ja kirjoitustaidon kotoutumiskoulutuksen järjestämistä.

Tilaratkaisujen osalta tilaratkaisut paranivat Söderkullassa, kun opiston liikunnan ja hyvinvointiaineiden opetus siirtyi tammikuussa 2021 Opintien 6 A:sta Punahilikkaan. Lisäksi opiston taito- ja taideaineiden opetus siirtyi Siniseen halliin syyslukukauden alussa. Asukasmäärän kasvaessa

toimintaa tulisi laajentaa ja monipuolistaa. Opiskelijat kysyvät yhä enemmän opetuksen järjestämistä päivällä.

Kirjastopalvelut

Covid-19 -pandemia vaikutti laajasti koko kirjaston toimintaan vuonna 2021. Marraskuun lopussa 2020 rajoituksia tiukennettiin ja siirryttiin rajattuun asiakaspalveluun ja oleskelu kirjastoissa kiellettiin. Asiakkailla oli mahdollisuus varata aineistoa etukäteen ja noutaa joko itsepalveluna kuten Söderkullan kirjastossa, tai valmiiksi lainattuna, kuten pääkirjastossa. Rajattu asiointi jatkui

aina

toukokuulle 2021, jolloin kirjastot avautuivat normaalein palveluajoin. Omatoimiaukiolo

Söderkullan

kirjastossa otettiin käyttöön vain aamuisin, syyskuusta alusta alkaen myös iltaisin ja viikonloppuisin. Kirjastoautotoiminta jatkui pandemiasta huolimatta keväällä tauotta ja kirjakasseja tilattiin ahkerasti kouluille ja päiväkodeille sekä kirjastoautosta että kirjastoista.

Kirjastotilojen rajoitetun käytön vuoksi tapahtumia ei järjestetty alkuvuodesta kirjaston tiloissa.

Asiakkaille

suunnatut tapahtumat järjestettiin verkkotapahtumina. Henkilökunta tuotti monipuolisesti aineistoa kirjaston verkkosivuille. E-aineistoa lainattiin edelleen ahkerasti.

Koulujen ja varhaiskasvatuksen ryhmäkäynnit sallittiin kirjastoissa kirjastojen avauduttua.

Päällekkäisyyksien välttämiseksi ryhmäkäynneistä piti sopia etukäteen. Kirjastot toimivat koko

vuoden

maskien jakelupisteinä kuntalaisille.

Helle-kirjastokimppatasolla kirjastomaksujen verkkomaksaminen valmisteltiin 2021 aikana ja saatiin vihdoinkin käyttöön vuodenvaihteessa.

Liikuntapalvelut

Koronaepidemiasta johtuen ohjattua liikuntaa ei voitu järjestää kevätkaudella. Myös liikuntatiloihin kohdistui rajoituksia ja ne olivat suljettuina keväällä. Kesän uimakoulut järjestettiin pienemmillä osallistujaryhmillä. Syksyllä päästiin avaamaan rajoituksin niin liikuntatilat kuin ohjattu toimintakin.

Ulkoilualueiden ja -reittien käyttö kasvoi edelleen vuoden aikana. Vuoden 2021 aikana perusparannettiin Nikkilän kartanon polkuja ja reitistöä, siirrettiin Taasjärven ulkoilureittejä, suunniteltiin Taasjärven uimarannan wc- ja suihkutiloja, rakennettiin Massbyn jalkapallokentälle uudet katokset ja wc-tila uusittiin. Söderkullan huoltorakennuksen laajennusosa valmistui. Söderkullan maalämpötyö on yhä käynnissä. Liikuntapalvelut osallistuivat myös Nikkilän sydämen liikuntasalin valmisteluihin ja toteuttamiseen. Eri hankkeiden valmistelutyöhön osallistuminen on ollut mittavaa.

Liikuntaneuvontaan osallistuvien asiakkaiden määrät vähenivät koronaepidemian rajoitustoimenpiteiden vuoksi. Sote-palveluilta suurin osa liikuntaneuvonnan lähetteistä tulee aikuisneuvonnan puolelta. Kun tätä toimintaa supistettiin koronatoimien ja sote-henkilöstön riittävyyden vuoksi, näin myös liikuntaneuvonnan lähetteitäkin tuli huomattavasti vähemmän. Vuoden aikana neuvonnan piirissa oli 29 henkilöä, heillä yhteensä 77 käyntikertaa. (Vuonna 2020: 38 henkilöä, vuonna 2019: 53 henkilöä).

Kulttuuripalvelut

Pandemiatilanteen takia on toiminta vuoden aikana ollut rajoitettua ja epävarmaa. Tiettyjä tapahtumia on jouduttu perumaan ja tilanteen sen salliessa on joitakin voitu järjestää tai vaihtoehtoisesti toteuttaa verkon kautta. Tapahtumien striimaus ja tallentaminen ovat lisänneet työmäärää tapahtumakohtaisesti sekä korottaneet merkittävästi kustannuksia. Varsinkin tallanteet, jotka voivat olla pidempään esillä verkossa, edellyttävät laadukasta ammattimaista toteutusta, tekstityksiä ja käännöksiä. Tallenteet on julkaistu kunnan YouTube-kanavalla. Uutena palveluna toteutettiin opastettuja kulttuurikävelyjä ulkoilmassa.

Taidealan toimijoille toinen peräkkäinen koronavuosivuosi on ollut katastrofi. Kunnan kulttuuripalvelut toteuttaa keskimäärin vuositasolla n. 40 tapahtumaa, joko yksin tai yhteistyönä. Vuonna 2021 tapahtumien määrä on puolittunut ja tapahtumat on mahdollisuuksien mukaan siirretty ajassa eteenpäin. Loppuvuodesta tapahtumia toteutettiin koronapassia käyttäen.

Topeliussalin korjaus jäi toteuttamatta kuten tietyt korjaukset Artorgissa. Kulttuuripalvelut vuokrasi kunnan tilapalveluilta Artborgin kyljessä olevan kasvihuoneen, johon Sipoon taiteilijat ry. kunnostaa ja järjestää sinne näyttelytoimintaa.

Kulttuuriavustusta hakeneiden yhdistysten lukumäärä väheni.

Taiteen perusopetus on ajoittain järjestetty etäopetuksena. Valtakunnallisesti opiskelijamäärät ovat laskeneet 10–20 %, joka vastaa myös Sipoon lukuja.

Nuorisopalvelut

Nuorisotyö pystyi Covid-19-pandemiasta huolimatta tavoittamaan tuen tarpeessa olevia nuoria. Pystyimme, rajoituksista huolimatta, järjestämään loma-ajan toimintaa kuten leirejä, retkiä ja kursseja. Nuorisotilat pysyivät avoimina vuoden aikana yhteensä 10 kuukautta. Keväällä, pandemian pahentuessa, kun nuorisotilojakin jouduttiin sulkemaan, siirtyivät nuorisotyöntekijät tekemään työtään verkkoon, ulkotiloihin ja auttamaan mm. tukea tarvitsevia etäopiskelevia oppilaita opintojensa kanssa. Nuorisotila Pleissi aloitti toimintansa uusissa tiloissa, Opintie 6, tammikuun lopussa.

Etsivän nuorisotyön aktiivisten asiakkaiden määrän kasvu tasaantui ja oli vuonna vain 4 % kun se vuonna 2020 oli 30 %. Erityisnuorisotyö on järjestänyt pienryhmätoimintaa mm. tuen tarpeessa oleville tytöille ja on ollut mukana ryhmäyttämässä koululuokkia, joissa on ollut haasteita mm. yhteishengen puuttumisen ja kiusaamisen kanssa. Aloitimme katupartiointitoiminnan yhdessä molempien seurakuntien kanssa. Ryhmä koostuu vapaaehtoisista aikuisista, joita on koulutettu ja jotka toimivat turvallisina aikuisina nuorten keskuudessa taajamissamme erityisesti niinä iltoina, kun on paljon nuoria liikkeellä kuten esim. vappuna, koulujen päättäjäisten aikaan ja koulujen alkaessa.

Nuorisovaltuusto on kokoontunut vuoden aikana 10 kertaa.

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma on laadittu ja suunnitelmassa mainittuja konkreettisia toimenpiteitä kuten toiminnallisten oppituntien järjestämistä, on ryhdytty toteuttamaan.

HOBARI – Suomen harrastamisen malli

Sipoo kunta sai Etelä-Suomen Aluehallintoviraston erityisavustuksena 100 000 euroa vuodelle 2021 lasten ja nuorten maksuttomien harrastusten järjestämiseen ns. Suomen mallin mukaisesti. Vuoden 2021 aikana järjestimme 119 kerhoa. Kerhoihin osallistui 1596 lasta ja nuorta.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2021

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Sipoon opiston opetustunnit	12 273	12 822	11 880	8 600
Sipoon opiston toimintakate, euroa/asukas *)	-34	-31	-32	-34
Kirjaston kävijämäärät	176 039	145 484	165 000	106 965
Kirjaston lainausten määrä/asukas	14,3	10,9	15	10,9
Kulttuuripalvelujen toimintakate, euroa/asukas	-34	-34	-30	-35
Taiteen perusopetuksen piirissä olevat lapset	696	678	690	735
Liikuntapalvelujen toimintakate, euroa/asukas	-88	-84	-91	-89
Liikunta-avustukset, euroa/asukas	13	14	14	12
Nuorisopalvelujen toimintakate, euroa/asukas	-33	-33	-35	-36

Arvio tulevasta kehityksestä

Koronapandemia vaikuttaa vielä pitkään erityisesti kulttuuripalveluihin koska koronatilanne on edelleen hyvin epävarma ja kulttuuritapahtumien järjestäminen koetaan riskialttiina. Palveluiden kehittämisessä on panostettava väestön henkisen hyvinvoinnin korjaamiseen ja toipumiseen. Erityisesti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja harrastamismahdollisuuksien tukeminen ovat keskiössä. Syrjäytymisen ja liikkumattomuuden ehkäisy ovat lähivuosien suurimpia haasteita, joihin kaikki yksikön palvelut pyrkivät toiminnallaan vaikuttamaan. Yhteisöllisyys ja kansalaistaitojen tukeminen nousevat entistä tärkeämmiksi tavoitteiksi kaikessa toiminnassa. Kulttuuritoimijoiden tukeminen ja toiminnan mahdollistaminen ovat myös tärkeitä tehtäviä pandemian aiheuttamien vahinkojen korjaamisessa.

Tavoitteiden saavuttamiseksi kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut pyrkivät toimimaan entistä enemmän yhtenä kokonaisuutena. Palveluiden tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että tilanteen salliessa yksikölle palkataan kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö jatkuvan kehityksen turvaamiseksi.

Tilojen käytönsuunnittelussa tiivistetään yhteistyötä sivistysosaston sisällä ja toimitilojen kanssa. Peruskorjauksia on tarkoitus toteuttaa mm. Topeliussalissa ja Artborgissa. Sipoon Opiston toimintojen siirtyminen uusiin sopiviin ja terveisiin tiloihin jatkuu. Nuorisopalvelujen tilat Nikkilässä eivät nykyisellään ole tarkoituksenmukaisia, sillä Nikkilän nuorisotalo kaipaa kipeästi peruskorjausta. Vuonna 2022 laadittavassa sivistysosaston palveluverkkoselvityksessä huomioidaan myös kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut.